

**A Kúria
Jogegységi Panasz Tanácsának
h a t á r o z a t a**

Az ügy száma:	Jpe.II.60.044/2022/10.
Az I. rendű felperes:	be2 S.á. r.l. (1351 Luxemburg, 13 rue du Commerce)
A II. rendű felperes:	insparx GmbH (80636 München, Erika-Mann-Straße 63, Németország)
A III. rendű felperes:	Interdate S.A. (1351 Luxemburg, 13 rue du Commerce)
A felperesek képviselője:	DLA Piper Posztl, Nemescsói, Györfi-Tóth és Társai Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: ; 1124 Budapest, Csörsz utca 49-51.) és Siegler Bird & Bird Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: ; 1027 Budapest, Kapás utca 6-12., 3. emelet)
Az alperes:	Gazdasági Versenyhivatal (1026 Budapest, Riadó u. 1-3.)
Az alperes képviselője:	Siposné dr. Mayer Erika Noémi kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	fogyasztóvédelmi ügy
A jogegységi panaszt előterjesztő fél:	a felperesek
A jogegységi panasszal támadott határozat:	Kfv.VI.37.026/2022/8. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felperesek jogegységi panaszát elutasítja.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogegységi panasz alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes, a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: alperes vagy Versenyhivatal) az I. rendű felperessel szemben megindított versenyfelügyeleti eljárásban a 2020. július 30-án meghozott Vj/19-119/2018. számú határozatában egyrészt azt állapította meg, hogy a www.be2.hu és a www.academicsingles.hu weboldalakon online társkereső szolgáltatást nyújtó I. rendű felperes 2017. november 28-tól, illetve 2017. december 18-tól 2020. május 19-ig a weboldalakon való regisztrációt és a weboldalak használatát valótlanul ingyenesként népszerűsítette. A szolgáltatásokhoz díjmentesen csak korlátozottan lehetett hozzáférni, a társkeresés céljának megfelelő igénybevétel csak díjfizetéssel volt lehetséges, mellyel megvalósult a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) melléklete 20. pontjában foglalt tényállás [rendelkező rész A) pontja].
- [2] Másrészt az I. rendű felperes megtévesztő módon tájékoztatta a fogyasztókat az általa nyújtott szolgáltatás időtartamáról, valamint az igénybevétel alatt fizetendő díjról, mivel a prémium előfizetés automatikus meghosszabbodására, valamint a meghosszabbított időtartam alatt fizetendő díjra vonatkozó, mind a szerződéses időtartamot, mind a díjat illető alapvető tájékoztatás a megjelenítés módjából adódóan nem vált a fogyasztói észlelés részévé, ezáltal megvalósult az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) és c) pontjában foglalt tényállás [rendelkező rész B) pontja].
- [3] Harmadsorban rögzítette, hogy az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt tényállás megvalósult azzal, hogy az I. rendű felperes a www.be2.hu oldalon elérhető szolgáltatást a valótlan „Már 766.000 Regisztrált Tagunk bízott meg tudományos partnerkeresési módszerünkben!” állítással népszerűsítette 2020. május 18-ig, amivel megtévesztő módon tájékoztatta a fogyasztókat a szolgáltatást igénybe vevők számáról, mivel a tagok száma nemzetközi összesítés alapján érte el a közölt tagszámot [rendelkező rész C) pontja].
- [4] Negyedsorban kifejtette, hogy a szakmai gondosság követelményét sérti és egyben az ügyleti döntés torzítására alkalmas az I. rendű felperesnek az a gyakorlata, ahogyan egyrészt a szolgáltatások igénybevételének alapvető feltételeit ismerteti, másrészt ahogyan a fogyasztói jelzéseket kezeli, megvalósítva ezzel az Fttv. 3. § (2) bekezdésében foglalt tényállást [rendelkező rész D) pontja].
- [5] Az alperes mindezekre tekintettel az Fttv. 3. § (1) bekezdés megsértését megállapítva kötelezte az I. rendű felperest – a B), D) pontokban foglaltak kapcsán – kereskedelmi gyakorlatának módosítására és a weboldalak nyitóoldalán helyreigazító nyilatkozat közzétételére, továbbá 1.600.000.000 forint összegű versenyfelügyeleti bírság megfizetésére. Arra az esetre, ha az I. rendű felperes a versenyfelügyeleti bírságot nem fizeti meg, a II. és III. rendű felperesi vállalkozásokat mögöttes felelősként nevesítette.

A jogegységi panasz szempontjából lényeges körben a kereset tartalma, a jogerős ítélet

- [6] A felperesek – egy beadványban előterjesztve – keresetlevelet nyújtottak be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt, vitatták a határozat A), B), C) és D) pontjaiban foglalt megállapításokat, támadták a bírság összegét.
- [7] A Fővárosi Törvényszék a 2021. november 9-én kelt 103.K.706.642/2020/36. számú ítéletével az alperes határozatának bírság megfizetésére kötelező rendelkezését megsemmisítette, ebben a körben az alperest új eljárásra kötelezte, ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.
- [8] Az ügyleti döntés fogalmának értelmezése körében – az alperes megállapításával egyezően –

hangsúlyozta, hogy az Fttv. 2. § h) pont szerinti ügyleti döntés nem korlátozódik egy termék, vagy szolgáltatás megvásárlására. Az Európai Unió Bírósága C-281/12. számú ügyben hozott ítéletére utalva – a felperes hivatkozásával ellentétben – rámutatott arra, hogy az ügyleti döntés egyes szakaszait, mozzanatait tekintve nem annak van relevanciája, hogy a fogyasztó a terméket vagy szolgáltatást „offline”, avagy az online térben egy honlapra kattintva „online” vásárolja meg. Az üzletek fizikai megjelenési formájában (valós üzlethelyiség vagy online platform) rejlő eltérés az ügyleti döntés egyes szakaszainak jog általi védettségét nem befolyásolja. Emiatt az online szolgáltatások körében a szolgáltatásokat kínáló weboldal meglátogatása és a szolgáltatások igénybevétele érdekében történő regisztráció is ügyleti döntés, különösen azon szolgáltatások esetében, ahol az észszerűen tájékozott, adott helyzetben kellő körültekintést tanúsító fogyasztók a közölt információkból arra a következtetésre juthattak, hogy a regisztrációval közvetlenül és annak funkciójának megfelelően hozzáférhetnek a szolgáltatáshoz.

- [9] Kiemelte, hogy az I. rendű felperes nem a szolgáltatások igénybevételéhez szükséges felhasználói fiókként hirdette az ingyenes regisztráció lehetőségét. Kereskedelmi kommunikációjának semmilyen formában nem képezte részét, hogy az ingyenes regisztráció csupán egy felhasználói fiók létrehozását jelenti. Az ingyenes regisztráció ígéretével találkozó, észszerűen tájékozott, adott helyzetben körültekintően eljáró fogyasztó alappal következtetett arra, hogy a regisztrációval a funkcióját betöltő szintig a szolgáltatást ingyenesen tudja majd igénybe venni. Utalt továbbá arra, hogy a joggyakorlat következetes abban is, hogy az észszerűen tájékozott, adott helyzetben elvárható körültekintést tanúsító fogyasztótól nem várható el, hogy egy reklám tartalmában kételkedjen, és a reklámüzenetet annak köznapi jelentésén túl értelmezze [Kúria Kfv.III.37.896/2014/5.].
- [10] A szerződés időtartamára és a fizetendő díjakra vonatkozó kommunikáció észlelhetősége körében hangsúlyozta, hogy a szerződés tartamára és a díjfizetésre vonatkozó alapvető feltételeknek és lényegi információknak már a főüzenetből egyértelműnek kell lenniük a fogyasztók számára. Azok nem lehetnek ellentétesek az apró betűs, illetve egyéb helyeken megtalálható kiegészítő információkkal. A fogyasztótól nem várható el, hogy részletesen kutakodjon a fő üzenetként eljuttatni szándékozott információ olyan elemei után, melyek az információból nem következnek, azzal ellentétesek vagy attól eltérnek.
- [11] A regisztrált tagok számának kommunikálása körében – az alperesi érveket megismételve – rámutatott arra, hogy a felperesek a keresetükben maguk sem vitatták, hogy a 766.000 regisztrált tag nem a magyar felhasználók számát jelentette. A magyar fogyasztó ügyleti döntésének befolyásolására alkalmas lényegi üzenet azonban azt a megtévesztő üzenetet hordozta a 776.000 regisztrált tag reklámozása, hogy a hazai fogyasztó ekkora merítésből választhat Magyarországon.
- [12] Helytállónak tartotta az alperes azon megállapítását is, hogy a szakmai gondosság követelményét teljesítő Általános Szerződési Feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) tartalmát úgy kell meghatározni, hogy az az adott termékekre, szolgáltatásokra, illetve az ezeket megvásárló, vagy igénybe vevő fogyasztókra vonatkozó konkrét és aktuális információkat tartalmazza. Az ÁSZF értelmezését és a tájékozott döntéshozatalt ugyanis nagymértékben megnehezíti az, ha az ÁSZF tartalmát a fogyasztónak úgy kell értelmeznie, hogy abban számára egyáltalán nem elérhető szolgáltatásokhoz kapcsolódó, ezért kétségtelenül irreleváns információkat el kell különítenie az általa elérhető szolgáltatásokra vonatkozó adatoktól.
- [13] A fogyasztói panaszok kezelése körében – az alperes határozatában foglaltakkal egyezően – kiemelte, hogy az alperes nem azt róta az I. rendű felperes terhére, hogy a fogyasztók nagy számától függetlenül minden egyes panaszra legyen tekintettel a kereskedelmi gyakorlatának kialakítása során, azonban a fogyasztói jelzések nagy számából felismerhette volna, hogy a kereskedelmi kommunikációjának fogyasztói értelmezése gyakorta eltér a saját maga által irányadónak tartott értelmezéstől.
- [14] A II. és III. rendű felperesek mögöttes felelőssége megállapításának jogszerűségével

kapcsolatban a Kfv.III.37.690/2013/29. számú határozatra hivatkozással leszögezte, hogy az egy vállalkozáscsoportba tartozás a mögöttes felelősséget megalapozza.

- [15] Utalt arra, hogy az alperes a határozatának 424-427. pontjaiban részletesen rögzítette mindazon mérlegelési szempontokat, melyek alapján indokoltnak tartotta a bírság kiszabását. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (5) bekezdésében foglaltak szerinti vizsgálat alapján megállapította, hogy az alperes hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapítható.
- [16] A bírságkiszabás jogszerűségének vizsgálata körében utalt arra, hogy a kialakult bírói gyakorlat [Kúria Kfv.III.37.083/2016/4., Kfv.III.37.599/2017/6., Kf.V.39.083/2021/8., Kfv.III.37.147/2021/13.] szerint a bíróságnak nincs jogszerű lehetősége a kiszabott bírságösszeg felülmérlegelésére, csak akkor, ha megállapítható, hogy az alperes valamely releváns körülményt okszerűtlenül nem mérlegelt, vagy a mérlegelése tárgyává tett szempontokat az okszerű mérlegelés elvárásával ellentétesen vette figyelembe. Hivatkozása szerint a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 12/2017. számú közleménye (a továbbiakban: Bírságközlemény) nem jogszabály, ennek megsértése, vagy az ettől való eltérés önmagában nem eredményezhette a határozat jogszerűtlenségét, kizárólag a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpt.) 78. §-ának betartása kérhető számon az alperesen. Megállapította, hogy az alperes mérlegelése nem tartalmazza a kúriai gyakorlat által megkívánt okszerű levezetést, tekintettel többek között arra, hogy a bírság kiinduló összegének meghatározása hiányos és önmagában ellentmondó. Indokai szerint a felperesek alappal hivatkoztak arra, hogy a kiinduló összeg meghatározása eltér a Bírságközleményben foglaltaktól. A súlyosító és enyhítő körülmények értékelésére vonatkozó indokolást is hiányosnak tartotta, tekintettel arra, hogy a bírság összegének meghatározási módja nem követhető, mivel az alperes a súlyosító és enyhítő körülmények százalékos mértékű pozitív és negatív irányú befolyásoló szerepének 435. pontban történő általános meghatározásán túl nem vezette következetesen végig az alapösszeg, továbbá a végső bírságösszeg alakulását.

A felülvizsgálati kérelmek és ellenkérelmek

- [17] Az elsőfokú, jogerős ítélet ellen a felperesek és az alperes is felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be.
- [18] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben kifejtett érvelése szerint a jogerős ítélet sérti a Kp. 78. § (2) bekezdését, 85. § (3) bekezdését és 89. §-át, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 123. § (1) bekezdés a) pontját, valamint az Fttv. 3. § (1), (5) bekezdéseit, 6. § (1) bekezdés i) pontját, 7. § (1) bekezdését és 10. § (1) és (3) bekezdéseit.
- [19] Kiemelték, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő módon eltért a Kúria precedens értékű határozataitól, így a Kfv.III.37.421/2017/7. számú (a továbbiakban: Vodafone-ítélet) és a Kfv.II.37.243/2021/11. számú (a továbbiakban: Facebook-ítélet) határozatokban foglaltaktól.
- [20] Rámutattak arra, hogy a Kúria a Vodafone-ítéletben megállapította, hogy figyelemfelkeltő reklám esetén nem szükséges a reklámban bemutatott termékre vonatkozó minden lényeges információ feltüntetése, amennyiben a szerződéskötési folyamat során a fogyasztó nem kerülheti el, hogy megismerjen minden releváns termékjellemzőt. Hivatkozásuk szerint a jogerős ítélet e teszt alkalmazása melletti érvelésük ellenére e jogi tesztet egyáltalán nem alkalmazta.
- [21] Hivatkoztak továbbá arra, a Kúria a Facebook-ítéletében kimondta, hogy amennyiben a fogyasztók a regisztráció során elfogadják az ÁSZF-et, azt úgy kell tekinteni, hogy ezáltal a fogyasztók annak tartalmával tisztában vannak. A jogerős ítéletnek az ezzel ellentétes

megállapítása jogszabálysértő.

- [22] Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet az ügyleti döntés jogi fogalmát és ennek következményeit, a digitális társkereső szolgáltatásokat igénybe vevő fogyasztók tájékozottsági szintjét az Fttv. 3. § (1) bekezdés megsértésével állapította meg. A digitális társkereső szolgáltatásokat igénybe vevő észszerűen tájékozott fogyasztó tisztában van az I. rendű felperes által nyújtott szolgáltatáshoz hasonló szolgáltatásokra irányadó iparági gyakorlattal. Ennek különös jelentősége van az ingyenes regisztrációval kapcsolatos gyakorlat megítélésénél, de általánosságban is igaz, hogy a digitális térben, különösen társkereső oldalak használói körében, magasabb a tájékozottsági szint, mint más platformon az átlagfogyasztó tájékozottsági szintje.
- [23] A jogerős ítélet kirívóan okszerűtlenül és iratellenesen értékelte a bizonyítékokat, a Kp. 78. § (2) bekezdésében írtakat megsértve állapította meg azt, hogy az I. rendű felperes ingyenes regisztrációval, a szerződés időtartamára és a fizetendő díjakra, az I. rendű felperes tagjainak számára adott kommunikációja megtévesztő volt, illetőleg hogy az I. rendű felperes Általános Szerződési Feltételei ne lettek volna mindenkor hozzáférhetők, valamint, hogy az I. rendű felperes a fogyasztói panaszok körében a szakmai gondosság követelményét megsértve járt el.
- [24] Állították, hogy az ítélet új eljárásra adott útmutatása sérti a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglaltakat, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta rögzíteni az új eljárásra adott iránymutatásában, hogy a megismételt eljárásban az I. rendű felperes kis- és középvállalkozási minőségét (a továbbiakban: KKV) jelentős enyhítő körülményként kell figyelembe venni. Ezt támasztja alá, hogy maga az alperes is korábbi gyakorlatában mindig figyelembe vette a kis- és középvállalkozási státuszt és a KKV-kra kiszabott bírság összege soha nem volt olyan magas, mint a jelen esetben kiszabott bírság.
- [25] Nézetük szerint a II. és III. rendű felperések mögöttes felelősségének megállapítása sérti a Tpt. 78. § (5) bekezdésében foglaltakat, tekintettel arra, hogy a II. és III. rendű felperések nem voltak érintettek az I. rendű felperes kereskedelmi gyakorlatában.
- [26] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet részben, a bírságkiszabást megsemmisítő és őt e körben új eljárásra kötelező rendelkezését támadta. Az elsőfokú bíróság a határozat bírságkiszabó rendelkezésének megsemmisítéséről a Kp. 85. § (5) bekezdése szerinti hatáskörén túlterjeszkedve, a Tpt. 78. § (3) bekezdését megsértve határozott. Döntését lényegében matematikai műveletek hiányára alapította. Hivatkozása szerint az elsőfokú ítélet jogkérdésben eltér a Kúria Kfv.III.37.690/2013/29. számú és Kfv.VI.37.650/2018/5. számú határozataiban foglaltaktól, amelyek értelmében a bírság kiszabásáról mérlegelési jogkörben hozott döntés nem pusztán egy egyszerű matematikai műveleten alapul, éppen ezért nem is kérhető rajta számon egy teljesen pontos, egzakt számszaki levezetés.
- [27] A felperések felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítéletnek a határozat bírság megfizetésére kötelező rendelkezésének megsemmisítését és az alperest a bírság kiszabása körében új eljárásra utasítására vonatkozó rendelkezésének a hatályban tartását kérték.
- [28] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés hatályban tartását kérte.

A Kúria jogegységi panasszal támadott ítélete

- [29] A Kúria a felperések felülvizsgálati kérelmét alaptalannak, az alperes felülvizsgálati kérelmét alaposnak ítélte, ezért a jogerős ítéletet a keresetet elutasító részében hatályában fenntartotta, ezen túlmenően az ítéletet az alperes határozatának a bírság megfizetésére kötelező rendelkezését megsemmisítő, az alperest új eljárásra kötelező részében hatályon kívül helyezte és e körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára

utasította.

- [30] A Kúria elsőként a felperesek felülvizsgálati kérelmét vizsgálta és ezen belül azt, hogy a felperesek által hivatkozott Vodafone és a Facebook ügyekben hozott határozatoktól való eltérés megállapítható-e. Hangsúlyozta, hogy a jogegység követelménye megköveteli annak vizsgálatát, hogy mikor áll fenn az ügyek (bírói döntések) közötti azonosság. Az ügyszabotosság több tényező által befolyásolt, összetett jogfogalom, amelyet mindig esetről esetre kell vizsgálni. Ennek során szigorúan kell venni az összehasonlított bírói döntésekben az alkalmazott anyagi jogszabály egyezőségét (hatály, normatartalom) és a jogértelmezés szempontjából releváns tények lényegi hasonlóságát, továbbá közigazgatási perben – a kérelemhez kötöttség és a közigazgatási ügy tárgya által meghatározott vizsgálat miatt – a hatósági, a kereseti és a felülvizsgálati kérelem ténybeli és jogi azonosságot befolyásoló elemeit.
- [31] A Kúria az adott határozatokat megvizsgálva, arra a következtetésre jutott, hogy a hivatkozott ügyek és jelen ügy között ügyszabotosság nem állt fenn. A Vodafone-ítélet a felperesek által megjelölt részében a Kúria a megtévesztő kereskedelmi gyakorlattal [Fttv. 7. § (1) bekezdés] kapcsolatban fejtette ki álláspontját, míg a felperesnek az azzal párhuzamba állított gyakorlata az ún. feketelistás kereskedelmi gyakorlat (Fttv. melléklet 20. pontja) volt. A Vodafone-ítélet tényállásában nem volt tényállási elem az ingyenesség, míg a jelen ügyben az ingyenességre vonatkozó állítás főúzenetként jelent meg.
- [32] A Facebook-ítélet felperesek által hivatkozott bekezdése az adatok kezelésére vonatkozik, amely információtartalmat és ismeretanyagot nem feltételez, csupán azt a logikai összefüggést jeleníti meg, hogy egy adatkezelési tájékoztató az adatok kezelése miatt szükséges. A Facebook-ítélet hivatkozott bekezdésében foglaltakból – szemben a felperesek állításával –, nem vonható le az az általános következtetés, hogy az ÁSZF elfogadására vonatkozó checkbox kipipálása egyben azt is jelenti, hogy a fogyasztó az ÁSZF teljes és pontos tartalmával tisztában van. A Facebook ügyben az ingyenesség és az adatok szolgáltatása közötti összefüggés képezte az ügy lényegét, míg jelen ügyben a fogyasztónak forintban meghatározott díjat kellett fizetnie a szolgáltatás igénybevételeért.
- [33] A fentiekben bemutatott tényállásbeli és az alkalmazott anyagi jogszabályokat illető különbségekre figyelemmel sem a Vodafone-ítélet, sem a Facebook-ítélet kiemelt megállapításai nem voltak relevánsak az ügy eldöntése szempontjából, ezért a Kúria azt állapította meg, hogy a felperesek tévesen hivatkoztak a kúriai határozatoktól való eltérésre.
- [34] A Kúria az I. rendű felperes terhére megállapított és a felülvizsgálati kérelemben vitatott jogsértéseket vizsgálva az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozottnak és jogszerűnek találta. A kúriai gyakorlatot is figyelembe véve arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság az ügyleti döntés fogalmát helytállóan értelmezte akként, hogy az Fttv. 2. § h) pontja szerinti ügyleti döntés nem korlátozódik egy szolgáltatás megvásárlására; az ügyleti döntés részét képezi az online szolgáltatást nyújtó honlap meglátogatása és a regisztráció.
- [35] Kiemelte, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot nem azért állapították meg, mert az online társskereső szolgáltatás „lényegi elemei” nem ingyenesen biztosítottak a fogyasztó számára, hanem azért, mert a felperes félrevezető közlése a fogyasztó számára az ingyenesség látszatát keltette. Az ingyenes regisztráció üzenetéből az Fttv. 4. § (1) bekezdése szerinti tájékozott, az adott helyzetben elvárható körültekintéssel eljáró fogyasztó alappal következtet arra, hogy a regisztrációnak értéke van, ezért cserében kap legalább valamilyen alapvető szolgáltatást.
- [36] A szerződés időtartama, meghosszabbodása és a fizetendő díjak észlelhetősége, valamint az ÁSZF hozzáférhetősége körében a Kúria kiemelte, hogy az I. rendű felperes sem az előfizetések automatikus meghosszabbodásáról, sem a megszüntetés módjáról, sem a fizetendő díjakról nem tájékoztatta a fogyasztókat a weboldalán észlelhető módon, ezen információkról a fogyasztó kizárólag a weboldal alján elhelyezett ÁSZF hiperlinkre kattintás

útján tájékozódhatott. Kiforrott a Kúria joggyakorlata a tekintetben, hogy a fogyasztótól nem várható el az, hogy egy adott reklám tartalmában kételkedjen, annak valóságtartalmát ellenőrizze és az azzal ellentétes körülményeket vagy a tájékoztatóban foglalt állítást cáfoló körülményeket keresse, kutassa [Kfv.III.37.020/2014/5.]. Miután az I. rendű felperes az előfizetés kifejezés használatát is mellőzte a weboldalain, a fogyasztóban – aki jellemzően egyébként sem az ÁSZF-ből tájékozódik – még az a tudat sem alakulhatott ki, hogy bármilyen előfizetésre vagy automatikus díjlevonásra vonatkozó információkat meg kellene ismernie. Az alperes és az elsőfokú bíróság részletesen levezette, hogy mely tájékoztatásbeli hiányosságokra alapítottan állapította meg a szakmai gondosság követelményének a megsértését [Fttv. 3. § (2) bekezdés], amelyek közül kiemelendő, hogy az I. rendű felperesnek konkrét ismeretei kellettek, hogy legyenek arról, hogy a fogyasztók észlelési és értelmezési nehézségekbe ütköznek a szolgáltatásával kapcsolatos feltételek vonatkozásában.

- [37] A magyar társkereső fogyasztó reális elvárásával szemben – miszerint Magyarországon található társat – az I. rendű felperes taglétszáma vonatkozó tájékoztatása azt a megtevesztő üzenetet hordozta, hogy 766.000 tagból választhat Magyarországon. Helytállóan állapította meg ezért az elsőfokú bíróság, hogy a kifogásolt kommunikáció megvalósította az Fttv. 6. § (1) bekezdése szerinti tényállást.
- [38] A fogyasztói panaszok figyelembevétele körében a felperesek a panaszok nagy számára való ítéleti hivatkozás iratellenességét állították, azonban az ítéleti megállapítással szemben nem hivatkoztak olyan kimutatásra, ami az alperesi határozat 148. pontjában foglalt számadatok megdöntésére alkalmasak lettek volna.
- [39] A felpereseknek a szankcióval kapcsolatos érveit vizsgálva rámutatott, hogy az alperesnek nincs arra vonatkozó kötelezettsége, hogy KKV státusz esetén mintegy alanyi jogon figyelmeztetést alkalmazzon. Az alperes a Tpv. 78. § (9) bekezdésben írt kizáró okok hiányában mérlegelési jogkörben dönt abban a kérdésben, hogy a KKV státuszú eljárás alá vontakkal szemben bírságot alkalmaz-e, vagy elegendőnek tartja a figyelmeztetés alkalmazását. A Kúria a Kfv.IV.37.774/2018/3. számú határozatában elvi éllel szögezte le, hogy a figyelmeztetés alkalmazását a Gazdasági Versenyhivatal az eljárásában szabadon mérlegelheti, mivel a mérlegelés szempontjait, terjedelmét a Tpv. 78. § (8) bekezdés nem határolja be. Az elsőfokú bíróság részletes és alapos indokát adta ítéletében annak, hogy miért találta jogszerűnek az alperes mérlegelési jogkörben hozott döntését. Az elsőfokú bíróság e körben hozott döntése megfelel a Kp. 85. § (5) bekezdésben foglaltaknak, nem sérti a Tpv. 78. § (8) bekezdését. A Kúria általi felülmérlegelésre ezért nem volt jogszerű lehetőség.
- [40] A Tpv. 78. § (5) bekezdésére utalva kifejtette, hogy az egy vállalkozáscsoporthoz a tartozókat mögöttes felelősség terheli a kiszabott bírság megfizetése körében, az egy vállalkozáscsoportba tartozás – mint tény –, a per során nem volt vitatott.
- [41] Az alperes felülvizsgálati kérelmét vizsgálva a Kúria ítélkező tanácsa előzetesen rámutatott, hogy a mérlegelési jogkörben hozott döntés akkor tekintendő jogszerűnek, ha a hatóság a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik. A közigazgatási anyagi jogszabályok általában megjelölik a mérlegelés legfőbb szempontjait, amelyek súlyozásával kell kialakítani magát a döntést. A mérlegelési jogkörben hozott döntés akkor jogszerű, ha a hatóság az egyedi ügy sajátosságait megfelelően, logikusan, a súlyukhoz igazodóan értékeli, indokolásában számot ad a mérlegelés folyamatáról; mely körülményt, milyen súllyal értékelt, melyet hagyott figyelmen kívül, illetve mindezt milyen okból tette.
- [42] A Kúria ennek alapján megállapította, hogy a mérlegelési jogkörben hozott döntés nem pusztán egy egyszerű matematikai műveleten alapul, éppen ezért nem is kérhető számon egy teljesen pontos, egzakt számszaki levezetés. A bírságkiszabás körében figyelembe vett egyes szempontok értékelését, súlyozását az alperesi határozat bemutatta, ezeket a felperesek

ténybelileg nem cáfolták. Iratellenes, okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelés hiányában felülmérlegelésnek nincs helye. A mérlegelési jogkörben hozott döntés sajátosságából fakad, hogy az egyébként jogszerű határozat nem lesz pusztán attól jogsértő, hogy lehetne – a figyelembe vett szempontok eltérő értékelésével, súlyozásával – egy másik ugyancsak jogszerű döntést hozni. A Bírságközlemény nem jogszabály, azonban annak alkalmazása, az arra való utalás nem helyettesítheti azt, hogy a határozatból a mérlegelés szempontjai, egyes körülmények értékelésének egymással összevethető súlya ki kell, hogy tűnjön. A hatóságnak külön jogszabályi előírás hiányában nem szükséges számszakilag levezetnie a mérlegelési jogkörben összességében meghatározott bírságösszeget, azonban amennyiben a mérlegelés bemutatásának ezt a módját választja, úgy azt az összes értékelt körülményen végig kell vezetnie annak érdekében, hogy a mérlegelésének okszerűsége megállapítható legyen. Az elsőfokú bíróság által hiányolt matematikai műveleteken alapuló levezetési kötelezettség a Tptv. 78. § (3) bekezdésében foglaltakból nem következik. A mérlegelés okszerűsége a súlyosító és enyhítő körülmények jelentőségében, és az arra vezető indokokban áll, ennek megfelel az alperes határozata. Az pedig, hogy hogyan jutott el az alperes a kiinduló összegtől a bírság végső összegéig, lépésről lépésre levezette az alperes a határozata 431-447. pontjaiban. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a bírságkiszabás körében hozott alperesi döntés jogszabálysértő, az ugyanis a mérlegelési jogkörben hozott döntéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel. E döntése során az elsőfokú bíróság indokolatlanul eltért a Kúria joggyakorlatától [Kfv.III.37.690/2013/29., Kfv.VI.37.650/2018/5. számú határozatok].

A jogegységi panasz

- [43] A felperesek a jogegységi panaszukban a felülvizsgálati ítélet hatályon kívül helyezését és a Kúria új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (1) bekezdése és 41/D. § (1) bekezdés c) pontja alapján.
- [44] Előadták, hogy a jogegységi panasszal támadott ítélet – az ügyleti döntés és ÁSZF-ben foglalt tájékoztatás kérdésében – eltért a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Vodafone-ítélettől (Kfv.III.37.421/2017/7.) és Facebook-ítélettől (Kfv.II.37.243/2021/11.), mely eltérésre már a felülvizsgálati kérelemben is hivatkoztak, de az eltéréssel okozott jogsértést a Kúria nem orvosolta.
- [45] Kifejtették továbbá, hogy a Kfv.III.37.582/2016/16. számú ítélettől (a továbbiakban: Végtörlesztés-ítélet) [és ez utóbbi körben másodlagosan a Kfv.III.37.697/2011/9. ítélettől] az elsőfokú ítélet nem, de a Kúria panasszal támadott ítélete indokolatlanul eltért a mérlegeléssel kiszabott bírság jogszerűsége kérdésében, ebben a körben a Bszi. 41/B. § (2) bekezdésére alapították a jogegységi panaszukat.
- [46] Állították, hogy a jogegységi panasz elvi jelentőségű jogkérdéseket érint, az Fttv. 3. § (1) bekezdésének, 6. § (1) bekezdésének, a Tptv. 78. § (3) bekezdésének értelmezésénél több alapvető jelentőségű jogkérdés merül fel:
 - 1 – meddig terjednek az ügyleti döntés fogalmának határai;
 - 2 – megfelelő-e a fogyasztóknak az ÁSZF-ben való tájékoztatása bizonyos termékjellemzőről;
 - 3 – milyen esetben térhet el az alperes a Bírságközleménytől, hol húzódnak versenyfelügyeleti eljárásban a bírságmérlegelés határai.
- [47] Az első két elvi jelentőségű jogkérdés kapcsán kifejtett álláspontjuk szerint a Kúria a Vodafone-ítéletben és a Facebook-ítéletben az észszerűen eljáró átlagos fogyasztó fogalmának pontosításával, az online világ jellemzőinek figyelembevételével egyértelműsítette az ügyleti döntés fogalmát és az ÁSZF-ben foglalt tájékoztatások jelentőségét. Hangsúlyozták, hogy tudomással bírnak a Kúria Jpe.II.60.019/2021/18. számú határozatáról, amely vizsgálta az online térre kiterjedő ügyleti döntés kérdéskörét.

Álláspontjuk szerint a jelen panasz alapjául szolgáló ügy a Vodafone-ítélettel mutat azonosságot, nem pedig a Jpe.II.60.019/2021/18. számú határozattal. A Jpe. határozatban nem volt a vizsgálat tárgya a Facebook-ítélet, ezért álláspontjuk szerint az ügyleti döntés kérdéskörének vizsgálata indokolt és szükséges.

- [48] A Vodafone-ítélettől való eltérést abban látták, hogy abban az ítéletben a Kúria nem tartotta az Fttv. 3. § (1) bekezdésébe és 7. §-ába ütközőnek az olyan, a tarifaváltás minden felmerülő költségéről hiányosan adott tájékoztatást, amely esetben a tarifaváltásra vezető szerződéskötési folyamat során a fogyasztó megismerhette a perbeli vita tárgyát képező lényeges információt. Ugyanakkor jogszabálysértőnek minősítette a Kúria ugyanebben az ügyben azokat a kereskedelmi kommunikációkat, amelyek a hiányos információk mellett azonnali tranzakciós döntésre adtak lehetőséget a fogyasztónak. Érvelésük szerint ebből az következik, hogy az Fttv. sérelme nem állapítható meg, ha az Fttv. 4. § (1) bekezdése szerinti észszerűen eljáró fogyasztó a kereskedelmi kommunikáció megismerését követően, de még a szerződéskötést megelőzően (különösen az online tér könnyű elérhetősége miatt) teljes körű információhoz juthat a kereskedelmi kommunikációval érintett szolgáltatás kapcsán. Elegendő lehet ugyanis, ha könnyen hozzáférhető információforrások állnak a fogyasztó rendelkezésre a termékjellemzőkről. A jogegységi panasszal érintett ügyben és Vodafone-ítéletben az ügyszabályság fennáll, mert az Fttv. 3. § (1) bekezdésében foglalt általános generálklauszula részletszabályai találhatók meg az Fttv. 3. § (2) bekezdésében, 6. §-ában, 7. §-ában és a mellékletben foglalt feketelistában szereplő egyedi tényállások tekintetében, ezért az Fttv. rendszerében részben eltérő szabályokra való hivatkozás nem érinti az ügyszabályság kritériumát. Tényállásbeli azonosság is fennáll, mert a jelen ügyben a szerződés időtartamára, a prémium tagság automatikus meghosszabbítására és a fizetendő díjakra vonatkozó információk voltak a szolgáltatás lényeges feltételei. A Kúria panaszolt ítélete jogkérdésben eltért a Vodafone-ítélettől, mert a szolgáltatás lényeges feltételei, bár kisebb betűmérettel, de nem vitásan érzékelhető módon szerepeltek a fizetési oldalon megjelenő abban a tájékoztatóban, ahol a fogyasztóknak a szolgáltatás megrendeléséhez az ÁSZF-et is kifejezetten el kellett fogadniuk, az pedig nem vitásan rögzítette ezeket az információkat, így ahhoz teljeskörűen a fogyasztók hozzáférhettek, a fogyasztók jelen ügyben tehát ugyanolyan jogi helyzetben voltak, mint a Vodafone ügyben.
- [49] Azon kereskedelmi kommunikáció kapcsán, hogy az I. rendű felperes által üzemeltetett társkereső oldalakon elhelyezett fogyasztói tájékoztatások megtévesztőek voltak az ingyenesség tekintetében, a Facebook-ítélettől való eltérésre hivatkoztak. A Facebook-ítélet rögzítette, hogy az ingyenesség nem pusztán annyit jelent, hogy pénzbeli ellenértéket nem kell fizetni a kereskedelmi kommunikációban érintett szolgáltatásért. Annak a kérdésnek a megítélése kapcsán, hogy egy szolgáltatás valóban ingyenes-e a fogyasztó számára, azt kell vizsgálni, hogy a szolgáltatás igénybevétele a fogyasztóra bármilyen – de nem a szolgáltatás immanens természetéből adódó – érdemi hátrányt ró-e. A Kúria nem tekintette a fogyasztók oldalán realizálódó érdemi hátránynak, hogy a fogyasztók a személyes adataik megadásával vehették igénybe a szolgáltatást. A Kúria rögzítette azt is, hogy a fogyasztóknak a szolgáltatás igénybevétele előtt kifejezetten el kellett fogadniuk az ÁSZF-et, illetőleg adatkezelési szabályzatot is. Ebből vezette le azt a Kúria, hogy a fogyasztónak a szolgáltatás igénybeviteléről való ügyleti döntés során tudomással kellett rendelkeznie arról, hogy a személyes adatait átadja és azokat milyen feltételekkel fogja kezelni a szolgáltató. Álláspontjuk szerint nem elvárás az, hogy a kereskedelmi kommunikációban minden termékjellemzőt azonos módon jelenítsenek meg. Az ÁSZF elfogadásáról nyilatkozó fogyasztó tudomással bír azok alapvető tartalmáról, így legalábbis nem hivatkozható érdemi hátrányként, ha ezen alapvető rendelkezések tényleges megismerése nélkül veszi igénybe a szolgáltatást. A Facebook ügy és a jelen panasszal támadott ügyben az ügyszabályság mind az

ingyenesség megítélése, mind az ügyleti döntés fogalmának értelmezése kapcsán fennáll. Mindkét ügyben az ingyenességre vonatkozó kereskedelmi kommunikáció volt a vizsgálat tárgya. A Facebook-ítéletben a Kúria úgy ítélte meg, hogy a kereskedelmi kommunikációban az ingyenességre való hivatkozás esetén a fogyasztó számára nem jár hátránnyal az, ha a regisztráció eredményeként a szolgáltatás használhatóságára, jellemzőire vonatkozó ismereteket a fogyasztó nem szerezheti meg teljeskörűen lévén, hogy a regisztráció csak korlátozott körben ad lehetőséget a szolgáltatás kipróbálására. A szolgáltatás igénybevételének ingyenessége nem csupán költségmentességet jelent a fogyasztó számára, de azt is, hogy egyéb érdemi – nem a szolgáltatás immanens természetéből adódó – hátránnyal nem jár. Ezzel ellentétes a panaszolt ügyben hozott ítélet, mert a regisztrált (nem előfizetéses) felhasználónak nyújtott szolgáltatás a Kúria álláspontja szerint "értéktelen", melyet az eljárás során vitattak, hiszen a regisztráció eredményeként mindenképpen fogyasztói élményt szerez a fogyasztó, amely segítheti az előfizetésről való döntés meghozatalát. Ezen túlmenően hangsúlyozták, hogy az ingyenes regisztráció egyik fogyasztónak sem okozott hátrányt, ilyen hátrány hiányában pedig a Facebook-ítélet alapján az ingyenes regisztráció kommunikációját nem lehetett volna megtévesztésre alkalmasnak tekinteni.

- [50] Az ügyleti döntés fogalmának értelmezése kapcsán arra hivatkoztak, hogy az ügyleti döntési folyamat részeként nem minősíthető az, ha a fogyasztó egy termékről információt gyűjt, felkeres egy honlapot, az interneten böngészve tájékozódik. Az ügyleti döntés folyamatát ugyanis szükségszerűen megelőzi az információszerzési fázis és csak ezután következik a döntési fázis. Lényeges termékjellemzők – közöttük a szolgáltatás ellenértéke, az előfizetés időtartama és annak automatikus megújítása a megrendelési folyamat során – nem vitásan megjelentek a fogyasztók számára a jelen ügyben is, azokat az ÁSZF tartalmazta, amelynek elfogadása a megrendelés feltétele volt, így erre tekintettel az ügyszakosság megállapítható. A panaszolt ítélet indokolatlanul eltért a Facebook-ítélettől, amikor azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes gyakorlata jogsértő volt, mivel nem teljesített további figyelemfelhívást (pl. nem rögzítette még nagyobb betűvel vagy még inkább szembetűnő módon a lényeges feltételeket), tette ezt annak ellenére, hogy – csakúgy, mint a Vodafone ügyben –, a megrendelés előtt a fogyasztó tudomást szerezhetett a szóban forgó feltételekről a fizetési oldalon túl számos más forrásból is. Megjegyezték, hogy a fogyasztók a regisztráció utáni visszaigazoló levélben írásos formában, közvetlenül is megkapták a szóban forgó feltételekről szóló részletes tájékoztatást. Hangsúlyozták azt is, hogy a honlap az online térben is korlátozott, mint kommunikációs csatorna az információ-áteresztő képességében, ezért szükségszerű, hogy egyes termékjellemzők nagyobb, míg mások kisebb hangsúlyt kapnak az adott tranzakciós szakaszban.
- [51] A harmadik elvi jelentőségű jogkérdés tekintetében állították, hogy a Versenyhivatal a Bírságközleményéhez kötve van, amelytől eltérés csak indokolt esetben lehetséges. A Végtörlesztés-ítélet, de a Kfv.III.37.697/2011/9. számú ítélet is ezt a kötöttséget rögzítette követelményként. A Végtörlesztés-ítéletben a Kúria a Versenyhivatalnak a lakossági devizahitelek végtörlesztésére felhasználható (ún. kiváltó) forinthitelekkel kapcsolatos kartellmegállapodásban való marasztalására vonatkozó határozatát vizsgálta. A Kúria rögzítette, hogy a Bírságközleménnyel ellentétes döntés annyiban lehet jogsértő, amennyiben az alperes határozatának indokolása téves, illetve hiányos annyiban, hogy nem ad magyarázatot a saját mérlegelésével ellentétes eredményre. A Kúria ebben az ítéletében uniós gyakorlatra is hivatkozott, kimondta, hogy az Európai Bizottságot is köti a saját közleménye. Érvelésük szerint az ügyszakosság a jelen ügy és a Végtörlesztés ügy között fennáll, mert a Versenyhivatal mindkét ügyben versenyfelügyeleti eljárásban járt el a Tpv. X. és XI. fejezete alapján, a Bírságközleményt ugyanazon felhatalmazó rendelkezés, a Tpv. 36. § (6) bekezdése alapján adta ki. Álláspontjuk szerint irreleváns, hogy kartellügyben és nem fogyasztóvédelmi

ügyben hozták a Végtörlesztés-ítéletet, mert fogyasztóvédelmi ügyben a Kúria a Kfv.III.37.697/2011/9. számú ítéletben is kimondta a Bírságközleményhez való kötöttséget. A Kúria a panaszolt ítéletében a Végtörlesztés-ítélettől abban a jogkérdésben tért el, hogy a hatóság a bírság meghatározása kapcsán fennálló mérlegelési jogkörébe tartozik-e az, ha Bírságközleménytől indokolás nélkül eltér. A Végtörlesztés-ítélet válasza erre a jogkérdésre nemleges, míg a panaszolt ítélet ezzel ellentétes álláspontot foglalt el. A bírság kiinduló összegében a hatóság eltért a Bírságközlemény 20. pontjától, nem kizárólag a marasztalt kereskedelmi gyakorlat révén vagy azzal okozati összefüggésben elért árbevétel tekintette a bírság kiinduló összegének és az eltérésnek indokát nem adta. Az elsőfokú ítélet e körben a felperesek keresetét megalapozottnak találta, míg a panaszolt kúriai ítélet az e körben helyes elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, elfogadva a hatóságnak azt a módszertanát, amellyel a kiinduló összeget meghatározta, és ezzel a precedens döntésekkel szembehelyezkedett.

Az ellenérdekű fél nyilatkozata

- [52] Az alperes nyilatkozatában a jogegységi panasz elutasítását kérte. Előadta a felperesek álláspontjával szemben, hogy a Vodafone és a Facebook ügyekkel összefüggésben az ügyszakosság hiányzik, a Végtörlesztés-ítélet kapcsán az ügyszakosság vizsgálata sem releváns a Bírságközleménytől való eltérés hiánya okán. Az ügyszakosság kérdését a Kúria a panaszolt ítéletében is vizsgálta, az ügyszakosság hiányára az ítélet [79]-[85] bekezdéseiben részletes indokolást adott. A Kúria a panaszolt ítéletében az ÁSZF-ből való tájékozódással kapcsolatos kúriai gyakorlatra is kitért a [98]-[99] bekezdésében. A Vodafone-ítélet kapcsán hangsúlyozta, hogy attól eltérően az I. rendű felperes kereskedelmi kommunikációja közvetlenül alkalmas volt az ügyszakos döntések torzítására, a fogyasztók a szükséges és lényeges információ birtokába nem kerültek. E tekintetben pedig közömbös, hogy az információ hiányát a megjelenítés teljes hiánya, vagy pedig az okozta, hogy a fogyasztó figyelmét az ügyszakos tartalma, az ingyenességre vonatkozó állítás elterelte. Az ingyenességre vonatkozó állítás, amennyiben a fogyasztónak mégis fizetnie kell a szolgáltatásért, az Fttv. 3. § (4) bekezdése alapján tisztességtelen, ún. feketelistás kereskedelmi gyakorlat, amelyről a Vodafone-ítéletben nem volt szó, így ügyszakosság nem állapítható meg. A Facebook-ítélet az ÁSZF elfogadásához kapcsolva a fogyasztó tudomását az adatok kezelésére szűkíti. Mindebből nem vonható le az általános következtetés, hogy az ÁSZF elfogadására vonatkozó jelölőnégyzet kipipálásából az következne, hogy a fogyasztó az ÁSZF teljes és pontos tartalmával tisztában van. A Végtörlesztés-ítélet kapcsán hangsúlyozta, hogy a felperesek nem az árbevétel alapú bírságolás jogalapját kifogásolták a keresetlevélben, hanem a releváns árbevétel meghatározásának metodikáját. A Bírságközlemény 20. pontja az árbevétel alapú bírságolásnak két útját szabályozza. Amennyiben a kereskedelmi gyakorlat teljes egészében jogsértő kommunikációra épül, abban az esetben a teljes jogsértő kereskedelmi gyakorlat nettó árbevétele a releváns. A Bírságközlemény 20. pontját és a versenyhivatali határozat 433. pontját összevetve egyértelműen megállapítható, hogy a hatóság a Bírságközleménytől nem tért el, így a Végtörlesztés-ítélettől való ügyszakosság sem állapítható meg.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának döntése és annak jogi indokai

- [53] A felperesek jogegységi panasza alaptalan.
- [54] A Kúria a kétirányú jogegységi panasz kapcsán részben a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése, 41/D. § (1)-(3) bekezdése folytán azt vizsgálta, hogy a felülvizsgálati kérelemben már hivatkozott, a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozataitól történt-e a jogkérdésben eltérés, másrészt azt vizsgálta, hogy a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése értelmében a Kúria ítélező tanácsa jogkérdésben – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – eltért-e a Kúria közzétett

határozatától úgy, hogy az adott eltérésre az elsőfokú jogerős ítéletben nem került sor.

- [55] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa már számos döntésében rámutatott, hogy a jogegységi panasz eljárás a jogegységet célzó sui generis eljárás, amely a jogrendszer belső koherenciájának megteremtését szolgálja. Jogorvoslati eljárás ugyan, de nem a per folytatása. Nem jelentheti a felülvizsgálati eljárás megismétlését, továbbá az abban szereplő indokolás felülmérlegelését. Nem működhet kvázi „szuper-felülvizsgálatként” (Jpe.I.60.011/2021/3. [20]; Jpe.II.60.030/2022/8. [42]; Jpe.I.60.035/2022/7. [17]; Jpe.II.60.036/2021/13. [20]; Jpe.I.60.014/2021/5. [15]; Jpe.I.60.011/2021/3. [20]). A Kúria a Jpe.I.60.011/2021/3., Jpe.I.60.002/2021/7., Jpe.I.60.005/2021/5., Jpe.II.60.027/2021/8. és a Jpe.II.60.019/2021/18. számú határozataiban már kitért a jogegység és az ügyazonosság kérdésére. Sem a Bszi., sem más jogszabályok nem rendelkeznek a jogegység alapvető feltételéről, a döntések jogi egybevetetőségéről. A jogegység leggyakrabban anyagi jogi kérdés, mivel azt kell biztosítani, hogy a bíróságok hasonló ügyeket ugyanolyan tartalommal döntsenek el. A jogegység követelményén belül tehát az az elvárás, hogy ugyanazon jogkérdést felvető ügyekben (ügyazonosság) a jogértelmezés is azonos legyen. Ha nincs meg az ügyek közötti azonosság, mert eltérő háttérűek a bírói döntések, akkor sem jogilag, sem tágabb értelemben nem értelmezhető a jogegység. Az ügyazonosság, az ügyek összevetetősége több tényező által befolyásolt, összetett jogfogalom, amelyet mindig esetről esetre kell vizsgálni. Ennek során szigorúan kell venni az összehasonlított bírói döntésekben az alkalmazott anyagi jogszabály egyezőségét (hatály, normatartalom) és a jogértelmezés szempontjából releváns tények lényegi hasonlóságát, továbbá közigazgatási perben – a kérelemhez kötöttség és a közigazgatási ügy tárgya által meghatározott vizsgálat miatt – a hatósági, a kereseti és a felülvizsgálati kérelem ténybeli és jogi azonosságot befolyásoló elemeit. Nincs ügyazonosság: eltérő anyagi jogi háttérű, azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kérelmet tartalmazó, vagy azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő tényállású közigazgatási ügyek és annak alapján indult közigazgatási jogviták között. Alappal kérdőjelezhető meg az ügyazonosság továbbá: azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kereseti vagy eltérő felülvizsgálati érvelés esetén. A Kúria a jogegységi panasz eljárásban ténykérdéseket nem vizsgál, az ítélező tanács által megállapított tényállást nem bírálhatja felül, mivel ez az eljárás nem jelent egy újabb teljes körű jogorvoslatot, a vizsgálat csak a közzétett és az ítélező tanács által meghozott döntések jogkérdésben való eltérésére szorítkozik és szorítkozhat. A jogegység a releváns jogkérdésekben absztrakt jogértelmezés útján, az ügyek jogértelmezés szemszögéből történő összevetésével biztosítható, vizsgálva azt is, hogy az összehasonlítandó ügyekben az alkalmazott normával összefüggésben felvetett absztrakt jogkérdés azonos vagy eltérő módon került megválaszolásra {Jpe.II.60.027/2021/8. [27]}.
- [56] A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó Fttv. sajátossága az, hogy többszintű szabályozást ad a generálklauzula által meghatározott tiltott magatartás keretén belül a különös szabályokban írt jogsértéseken át a súlyosabb, ún. feketelistás jogsértésekig bezárólag. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapítása iránti ügyekben az eljáró hatóságoknak és bíróságoknak el kell végezni egy tisztességtelenségi tesztet, az adott magatartás minősítése vonatkozásában – a törvény indokolása szerint – „fordítva kell végigjárni” a szabályozás három lépcsőjét, azaz először azt kell vizsgálni, hogy a magatartás szerepel-e az ún. feketelistában – amelyeknél a jogalkotó a tisztességtelenséget ex lege fennállónak tekinti, felmenti a jogalkalmazót a körülmények vizsgálata alól –, ha nem minősül a magatartás feketelistás jogsértésnek, akkor vizsgálendő, hogy az Fttv. 6. vagy 7. §-ába ütközik-e a magatartás. A tisztességtelen magatartások körében vizsgálni kell, hogy az egyik egyedi ügyben adott jogértelmezés összevethető-e egy másik ügyben adott jogértelmezéssel, mert az értelmezés a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatra vonatkozik. Az egyedi ügyek tényállásának függvényében azonban eltérő jogi minősítésre, jogi következtetésekre levonására kerülhet sor, mert a magatartások közös vonása ugyan, hogy

valamennyi tisztességtelen, azonban jelentős különbség van abban, hogy a tisztességtelen magatartás milyen körülmények és milyen feltételek mellett állapítható meg, milyen súlyú jogsértés, ahhoz milyen jogi következmény fűződik. Miután bizonyos magatartásokat a törvény ex lege jogsértőnek, kirívó súlyú jogsértésnek minősít, ilyen ténybeli alap esetén értelemszerűen nem vethető össze az úgy más ténybeli alapon megítélhető ügyekkel.

- [57] A fentiekre tekintettel Kúria elsőként a Bszi. 41/B. § (1) bekezdés alapján a felperesek által állított, a Vodafone-ítélettől és a Facebook-ítélettől való jogkérdésben való eltérést vizsgálta. A Kúria panasszal támadott ítélete a felperesek ezirányú hivatkozását a [79]-[85] bekezdéseiben megvizsgálta és ügyszabotosság hiányát állapította meg. A felperesek a jogegységi panaszukban az ügyszabotosság fennállása mellett érveltek. Álláspontjuk szerint a Vodafone-ítéletből az következik, hogy ha könnyen hozzáférhető információforrások állnak a fogyasztók rendelkezésére, mely különösen igaz az online térben történő vásárlásokra, abban az esetben a szerződéskötést megelőzően elérhető információk alapján – azaz az ÁSZF-ben elérhető információk szerződéskötés előtti kötelező elfogadása és így az ezáltal megismerése okán – a lényeges termékjellemzőket érintően hiányos kereskedelmi kommunikáció nem minősülhet megtévesztőnek, az Fttv. 3. § (1) bekezdésébe ütközőnek.
- [58] A Vodafone-ítélet tényállása szerint a szolgáltató – az alperesi hatóság megállapítása szerint – meghatározott tarifacsomagra vonatkozó ajánlata során – jelentős információt elhallgatva – nem adott tájékoztatást arról a fogyasztók számára, hogy a tarifacsomagra váltás esetén a feltöltés előtt meglévő, ügyfélszámlájukon rendelkezésre álló egyenleg is lejár a feltöltést követő 30. napon, amellyel az Fttv. 7. § (1) bekezdésében foglalt megtévesztő mulasztást megvalósította, és ezáltal az Fttv. 3. § (1) bekezdésébe ütköző magatartást is tanúsította. A megtévesztő kereskedelmi gyakorlat megállapításához – az Fttv. 7. § (1) bekezdése értelmében – egyrészt az kell, hogy a fogyasztó elől a tájékozott ügyleti döntés meghozatalához szükséges és jelentős információt elhallgassanak, és ebből az információhiányból adódóan a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítsék, amelyet egyébként – ha az elhallgatott információról tudott volna – nem hozott volna meg. A Kúria ezt a megállapítást az azonnali tranzakciós döntésekre megállapíthatónak találta, mivel az információ nem a reklámozott termék lényeges tulajdonsága, hanem a tarifaváltás költségére vonatkozó információ, azokban a közvetlen vásárlásra felhívást tartalmazó kereskedelmi kommunikációkban bír jelentőséggel, ahol egy kód elküldésével azonnali ügyletkötésre kerülhet sor. Ebben az esetben az ügyleti döntés meghozatala során jelentős információ a korábbi feltöltések 30 nap utáni elvesztése. A megtévesztésre alkalmasság tehát vásárlásra felhívás esetén olyan, nem a termék (a tarifacsomag) lényeges tulajdonságára vonatkozó információ elhallgatása miatt volt megállapítható, amely információ elhallgatása önmagában még a vásárlásra felhívásnak nem minősülő kereskedelmi kommunikáció esetén nem jogellenes, mert a fogyasztó számára ez az információ a szerződéskötési folyamat során megfelelően megismerhető. Kiemelte ugyanakkor a Kúria azt is, hogy a tarifacsomaghoz tartozó egyenleg-felhasználási időre vonatkozó szabályok kizárólag az ÁSZF 1. számú Díjszabási Mellékletéből voltak megismerhetőek, azonban nem vitatottan eltérő volt az ÁSZF 2.1.3.2. pontjában foglalt általános szabálytól. A Kúria álláspontja szerint az észszerűen, tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztótól sem várható el, hogy az ügyleti döntése meghozatalát megelőzően az ÁSZF szabályait felkutassa.
- [59] A panasszal érintett ügyben nem az Fttv. 7. § (1) bekezdése szerinti tényállást kellett megítélni, hanem az Fttv. mellékletének 20. pontjában foglalt, ún. feketelistás, az ingyenesség valótlan állításával megvalósított jogsértést, továbbá az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) és c) pontja által szabályozott, a fizetendő díjról, a prémium előfizetés automatikus meghosszabbodására és a meghosszabbodott időtartam alatt fizetendő magasabb díjra vonatkozó megtévesztő tájékoztatás adását, mely lényeges információk a fogyasztók számára nem voltak a

megjelenés módjából adódóan észlelhetők. A fogyasztói regisztráció előtt hozzáférhető információk köre – a megállapított tényállás szerint – igen szűk, egyes reklám-szlogeneken kívül csak a honlap legalján, több gördítéssel elérhető ÁSZF-re korlátozódik, de a hiányolt lényeges információk előzetesen nem érhetők el, a díjak rendszere nem átlátható, ahhoz a fogyasztó előzetesen nem tud hozzáférni.

- [60] A felperesek állításával ellentétben a két ügy közötti ügyszomszomszág nem állapítható meg, a tényállásbeli különbsége miatt a két ügy nem vehető össze, az Fttv. rendszerében a vásárlásra felhívás külön szabályozás alá esik, különböző a két ügyben a jogkérdés. A felhívott ügyben a vásárlásra felhívás kapcsán a megtévesztésre alkalmasságra nem a termék lényeges tulajdonsága kapcsán tettek megállapítást. A panasszal támadott ügyben – a referencia-ügytől eltérően – a vizsgált kereskedelmi kommunikáció nem vásárlásra felhívás volt, továbbá a megtévesztést a termék lényeges tulajdonsága vonatkozásában állapította meg a Kúria, ezért megállapítható, hogy eltérő a két ügy tényállása, eltérő az anyagi jogi jogkérdés is, ezért a tisztességtelenség értelmezése eredményesen nem vitatható. Az Fttv. 3. § (1) bekezdésében szabályozott generálklauszula megsértése önmagában – az egyes ügyek eltérő tényállási elemeire tekintettel és az egyes speciális jogsértésekre figyelemmel – nem teszi összehasonlíthatóvá az ügyeket.
- [61] A Kúria a panasszal támadott határozatában és a Vodafone-ítéletben is elvégezte a tisztességtelenségi tesztet. Az, hogy a jelentős ténybeli különbségek alapján különbözőképpen minősítette a Vodafone-ítéletben és panasszal támadott ítéletben a Kúria a tisztességtelen magatartásokat, továbbá a megállapított jogsértések súlyához mérten vont le a konkrét magatartások törvényi jogkövetkezményeit, nem a tisztességtelenség értelmezése körében értékelhető, azaz ezen – a jogegységi panasz eljárásban nem vizsgálható és nem vitatható – ténybeli alapon a tisztességtelenség absztrakt értelmezése nem támadható.
- [62] Az ÁSZF elfogadásával kapcsolatban a felperesek a Facebook-ítélet kapcsán tévesen hivatkoztak ügyszomszomszagra. A felperesek hivatkozásától eltérően olyan megállapítás nem található a Kúria precedensképes határozatában, hogy pusztán az ÁSZF elérhetősége, illetve a fizetési oldalon a megrendelés elfogadása előtt, a jelölőnégyzetben való elfogadása azt jelenti, hogy a fogyasztó az ÁSZF-ben szereplő információk birtokában, ismeretében köt szerződést, rendeli meg a szolgáltatást (hoz ügyleti döntést). Ezzel éppen ellentétben – a hivatkozott ítélet jogértelmezés szempontjából releváns elvi megállapítása szerint – az ÁSZF checkboxban történő elfogadásával a hiányos, lényegi információkat elhallgató kommunikáció nem tehető jogszerűvé. A Facebook-ítélet – a tényállása szerint – kizárólag az adatkezelés szempontjából vizsgálta az ÁSZF elfogadását, nem pedig az áru lényeges jellemzőjével kapcsolatos információról való tájékoztatás körében. Mindezekre tekintettel jogkérdésben való eltérés nem állapítható meg az ügyek között.
- [63] Az ingyenesség megítélése körében ki kell emelni, hogy a Facebook-ítéletben a szolgáltatás ingyenességére való állítást az Fttv. 3. § (1) bekezdésébe és 6. § (1) bekezdés c) pontjába ütközőnek ítélte a hatóság, mely jogsértés megállapítását sem az elsőfokú, sem a felülvizsgálati bíróság nem találta megalapozottnak arra tekintettel, hogy az Fttv. 6. § (1) bekezdés c) pontja nem alkalmazható erre a „facebook ingyenes és az is marad” állításra, az alperes értelmezése túllépte a jogalkalmazói kereteket. A Kúria rögzítette, hogy az alperes maga is elismerte, hogy saját értelmezése kiterjesztő. A Kúria elfogadta a kiterjesztő értelmezést annyiban, hogy ingyenesség alatt a szöveg kontextusától függően akár nem csak pénzbeli, de más a fogyasztói döntést befolyásoló, azaz valamilyen azonosítható érdemi – ugyanakkor nem a szolgáltatás immanens természetéből adódó nyilvánvaló – hátrányt lehet „ellenszolgáltatásnak” és akár a szolgáltatás áráként is értelmezni. Kifejtette, hogy megítélése szerint ellenszolgáltatásnak is csak az olyan hátrány tekinthető az Fttv. 6. § (1) bekezdés c) pontja alkalmazásában, amely a szolgáltatás természetéből immanens módon nem következik,

közvetlenül hat és szignifikáns, tehát ügyleti döntés befolyásolására érdemben képes, vagy arra alkalmas {Facebook-ítélet [62] bekezdés}. A Kúria a Facebook-ítéletben az adatok átadása kapcsán hátrányt nem azonosított.

- [64] A felperesek álláspontjával ellentétben nem az ingyenességet vizsgálta a Kúria, hanem az Fttv. 6. § (1) bekezdés c) pontjában írt tényállás elemeként „az áru ára vagy díja” jogszabálysöveget értelmezte. A felperesek a kúriai megállapítás ellenkezőjeként úgy értelmezték a Kúria megállapítását, hogy aminek nincs ára vagy díja, az ingyenes, továbbá, ha a szolgáltatás érdemi – nem a szolgáltatás immanens természetéből fakadó – hátránnyal sem jár, akkor is ingyenes. A jelen ügyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság azt állapította meg – egyezően az alperessel és az elsőfokú bírósággal –, hogy az ingyenes regisztráció/feliratkozás fogyasztói szempontból azonos a szolgáltatás ingyenes igénybevitelével. A regisztráció (a formális adatközlés, adatrögzítés, gyakorlatilag a honlap meglátogatása) önmagában ugyanis érték nélküli a fogyasztó számára – különösen egy olyan szolgáltatás esetében, mint a társkeresés. Ingyenesen a szolgáltatások egyes, még tesztelhetőséget, próba lehetőséget sem biztosító elemei érhetők el, miközben a szolgáltatások – a társkeresési funkciót tekintve – ténylegesen csak prémium előfizetéssel, díjfizetés ellenében vehetők igénybe.
- [65] A Jogegységi Panasz Tanács nem fogadta el azt a felperesi érvelést, hogy az ingyenesség megítélése körében a Kúria panaszolt ítéletében a Facebook-ítélettől eltért, mert az ingyenesség megítélése körében annak van jelentősége, hogy az ingyenesen hirdetett/kínált szolgáltatást a fogyasztó ténylegesen és ellenszolgáltatás nélkül igénybe tudja-e venni. A panaszeljáráásban már nem vitatható tényállás szerint az ingyenes regisztráció/feliratkozás alapján a fogyasztó a kínált szolgáltatást nem tudta rendeltetésének megfelelően igénybe venni, számára a korlátozott szolgáltatások nem tudták azt nyújtani, amit a szolgáltató a kereskedelmi kommunikációjában ígért (egyúttal ez hátránnyként is értelmezhető).
- [66] Mindezek alapján a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésében foglalt, jogkérdésben való eltérés nem volt megállapítható.
- [67] A Kúria a Bszi. 41/B. § (2) bekezdésében foglalt esetet vizsgálva, azt állapította meg, hogy jogkérdésben eltérés a Bírágközleményhez kötöttség kérdésében nem állt fenn. A Bírágközleményhez való kötöttséget a Végtörlesztés-ítélet [216] bekezdése leszögezte, attól eltérést csak kellő indoklás mellett, indokolt esetben tartott megengedhetőnek. A Kfv.III.37.697/2011/9. számú ítélet is kimondta, hogy a Versenyhivatal közleménye a Versenyhivatalt köti, és attól csak kivételesen, akkor térhet el, ha a közlemény szempontrendszerének konkrét esetre alkalmazása jogszabályba ütközne, például kirívóan okszerűtlen eredményre vezetne [a Tptv. 78. §-át vagy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 339/B. §-át sértené meg]. A felperesek a hatóság eljárását érintően a Bírágközlemény 20. pontjától való eltérést állították a bírág kiinduló összege meghatározása tekintetében. Az alperes a határozata 433-434. pontjaiban megindokolta a Bírágközlemény 14. és 20. pontjára hivatkozással, hogy a bírág kiinduló összegeként a jogsértés időszaka alatt realizált nettó árbevételt vette figyelembe, mert a jogsértő kereskedelmi gyakorlatból származott az összes bevétel. Ezt a megállapítást az elsőfokú bíróság hiányosnak és önmagában ellentmondónak ítélte, mert – álláspontja szerint – az alperes nem indokolta meg kellőképpen, hogy miből következett arra, hogy az összes bevétel a jogsértő kereskedelmi gyakorlattal áll összefüggésben. A Kúria panaszolt ítélete a bírág kiinduló összegét az alperes mérlegelési jogkörben hozott határozati döntése jogszerűsége feltételeinek vizsgálata körében ítélte meg és azt állapította meg, hogy az alperes a határozata a mérlegelés szempontjait, azok értékelését, súlyozását tartalmazza, a határozat indokolása – szemben az elsőfokú bíróság megállapításával – nem hiányos, a mérlegelés okszerűsége megállapítható, a határozat e körben nem jogsértő.

- [68] Mindezekre tekintettel nem állapítható meg, hogy a Kúria a panaszolt ítéletében a Bírágközleménytől való eltérést állapított volna meg, sem az, hogy az eltérést jogszerűnek ítélte volna. A Kúria panaszolt ítélete az alperes határozatának jogszerűségét állapította meg, mely a Bírágközlemény 20. pontján alapulóan határozta meg a bírság kiinduló összegét. A fentiek alapján a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése alapján jogkérdésben való eltérés nem állapítható meg.
- [69] Mindezek alapján a Kúria a jogegységi panaszt a Bszi. 41/D. § (3) bekezdése alapján elutasította.

Elvi rész

- [70] A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megítélése során a tisztességtelenségi teszt szolgál a legváltozatosabb elkövetési magatartások minősítésére. Ha ezt a tisztességtelenségi tesztet elvégezték, pusztán – a jogegységi eljárásban nem vizsgálható és nem vitatható – ténybeli alapon a tisztességtelenség absztrakt értelmezése nem támadható. Eltérő minősítésű tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok egymással nem összevethetők.

Záró rész

- [71] A jogegységi panasz elbírálásával összefüggésben költség a felperesek részéről a jogegységi panasz eljárás megfizetett illetékének összegében merült fel, amelyet a panasz alaptalansága folytán viselniük kell a Bszi. 41/C. § (2) bekezdésére és 41/D. § (4) bekezdésére figyelemmel.
- [72] Az alperes költséget nem igényelt és nem számított fel, ezért arról dönteni nem kellett.
- [73] A határozat ellen sem a Bszi., sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.

Budapest, 2023. február 20.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella s.k. előadó bíró, Dr. Patyi András s.k. bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. bíró, Dr. Orosz Árpád s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró